

DECIZIE

02 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de către Dorin Chirtoacă, reprezentat de avocatul Tatiana Iovu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Dorin Chirtoacă împotriva lui Igor Dodon, intervenient accesoriu Postul de televiziune Pro-TV cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale,

împotriva încheierii din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel și încheierii din 11 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de către Dorin Chirtoacă,

c o n s t a ț ă :

La 15 iunie 2014, Dorin Chirtoacă a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Igor Dodon cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

Dorin Chirtoacă a solicitat recunoașterea ca ponegritoare informația cu privire la faptul că dânsul în calitate de Primar General al mun. Chișinău este implicat în scheme de corupție, delapidarea banilor publici, trafic de influență și protecționism, în special frazele: „Monitorul oficial care le spune foarte clar că compania SC „Carpat Belaz Servicie” SRL are 11 persoane fizice”, „firma a fost creată pentru această operațiune”, „cei care i-au 2 milioane jumătate de euro comision în România, având cetățenia acestui stat și pregătesc poate voiaje și randevuuri după Primărie unde vor fi la sigur nu au decât să o facă”, „multiple cazuri de corupție înregistrate la Primăria mun. Chișinău și implicarea directă a Primarului General dl. Dorin Chirtoacă în schemele de corupție și trafic de influență”, „schemă frauduloasă de procurare a troleibuzelor cu implicarea firmelor din România” și obligarea pârâtului de a dezminți în același mod informația răspândită, cu încasarea din contul acestuia a prejudiciului moral în sumă de 125000000 euro, care vor fi utilizați în întregime pentru procurarea a 100 de troleibuze pentru mun. Chișinău.

Prin hotărârea din 21 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Dorin Chirtoacă.

La 21 august 2017, Dorin Chirtoacă a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 21 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de apel depusă de către Dorin Chirtoacă și s-a casat hotărârea din 21 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cauza fiind restituită spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

Prin încheierea protocolară din 07 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a atras în proces, în calitate de intervenient accesoriu Postul de televiziune Pro-TV (f.d. 118-119).

Prin hotărârea din 07 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de către Dorin Chirtoacă.

La 06 martie 2019, Dorin Chirtoacă, reprezentat de avocatul Tatiana Iovu a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii 07 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând scutirea de la plata taxei de stat, admiterea apelului, casarea hotărârii contestate, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 20 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea lui Dorin Chirtoacă de scutire de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate și bonul de plată a taxei de stat în sumă de 18750 lei, fiindu-i acordat termen 10 zile, din momentul recepționării încheierii. S-a explicat apelantului că dacă nu va lichida neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

La 26 noiembrie 2019, Dorin Chirtoacă, reprezentat de avocatul Tatiana Iovu a depus cerere de apel motivată, anexând copia confirmării de achitare a taxei de stat în sumă de 600 lei. Totodată, apelantul a depus o nouă cerere de scutire parțială de la plata taxei de stat.

Prin încheierea din 15 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca neîntemeiată cererea lui Dorin Chirtoacă cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, fiindu-i acordat apelantului termen suplimentar de 30 de zile, pentru a prezenta dovada de plată a taxei de stat. S-a explicat apelantului că dacă nu va lichida neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

Prin încheierea din 16 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Dorin Chirtoacă, deoarece apelantul nu a lichidat neajunsurile în termenul acordat.

La 02 iulie 2020, Dorin Chirtoacă, reprezentat de avocatul Tatiana Iovu a declarat recurs împotriva încheierii din 16 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate cât și a încheierii din 15 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 28 octombrie 2020 s-a admis recursul declarat de către Dorin Chirtoacă, reprezentat de avocatul Tatiana Iovu. S-au casat încheierile din 15 ianuarie 2020 și 16 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Dorin Chirtoacă împotriva lui Igor Dodon, intervenient accesoriu Postul de televiziune Pro-TV cu privire la

apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale. S-a restituit cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii spre examinare a cererii de apel.

Prin încheierea din 10 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Dorin Chirtoacă, s-a comunicat apelantului Dorin Chirtoacă despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău (mun. Chișinău, Teilor,4) a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 18 150 (optsprezece mii o sută cincizeci) lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri.

La data de 15 februarie 2021, avocatul Tatiana Iovu acționând în interesele lui Dorin Chirtoacă, a prezentat o cerere prin care solicită scutirea de la plata taxei de stat conform art.85 alin.(4) Cod de procedură civilă.

În motivarea cererii avocatul a indicat că, conform certificatului eliberat de Partidul Liberal se confirmă că dl. Dorin Chirtoacă nu mai este angajat ca salariat începând cu 01 februarie 2021, prezentând confirmarea eliberată de Partidul Liberal din Moldova, respectiv nu are venituri salariale. Alte surse de venit dl. Dorin Chirtoacă nu dispune. Totodată, potrivit încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, a fost aplicat sechestrul pe toate bunurile sale.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2021, s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat înaintată de avocatul Tatiana Iovu acționând în interesele lui Dorin Chirtoacă, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de avocatul Tataiana Iovu, i s-a comunicat avocatului despre necesitatea prezentării prin intermediul Secției civile din cadrul Direcției evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău (mun. Chișinău, Teilor,4) a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 18 150, 00 lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 7 zile din momentul recepționării prezentei încheieri.

La data de 02 martie 2021, prin poșta electronică, i-a fost expediată încheierea de a nu dat curs avocatului Tatiana Iovu la adresa indicată în cererea de scutire de la plata taxei de stat. Termenul limită de conformare a încheierii Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2021, a fost 09 martie 2021.

Prin încheierea din 11 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Dorin Chirtoacă, deoarece apelantul nu a lichidat neajunsurile în termenul acordat.

La 09 aprilie 2021, Dorin Chirtoacă, reprezentat de avocatul Tatiana Iovu a declarat recurs împotriva încheierii din 11 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2021 prin care s-a respins cererea privind scutirea parțială a taxei de stat pentru depunerea cererii de apel declarată de Dorin Chirtoacă împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din 07 februarie 2019, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Dorin Chirtoacă împotriva Igor Dodon, intervenient accesoriu Postul de televiziune Pro-TV cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale cu emiterea unei noi hotărâri prin care dl. Dorin Chirtoacă să fie scutit parțial de la plata taxei de stat la depunerea apelului, și casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2021 prin care s-a restituit cererea de apel declarată de Dorin Chirtoacă împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din 07 februarie 2019.

În motivarea recursului a indicat că, încheierile Curții de Apel Chișinău din 16

februarie 2021 prin care s-a respins cererea privind scutirea parțială de la plata taxei de stat, precum și din 11 martie 2021 prin care s-a restituit cererea de apel declarată împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 07 februarie 2019 sunt neîntemeiate de fapt și drept, și care urmează a fi casate cu remiterea cauzei în instanța de apel, deoarece este încălcat dreptul de acces în justiție, dreptul la un proces echitabil garantate de art. 6 CEDO, precum și dreptul la un remediu efectiv în apărarea drepturilor sale garantat de art. 13 CEDO.

În sensul dat, reprezentantul recurentului a indicat că, respingerea de către instanța de apel a cererii privind scutirea de la plata taxei de stat are ca consecință îngrădirea accesului la justiție în realizarea efectivă a căii de atac exercitată în termen, deoarece, din cauza stării financiare precare, apelantul a fost în imposibilitatea achitării cu taxei de stat în mărime de 18 150 lei, fapt ce a dus la restituirea cererii de apel.

A relatat că, afirmațiile instanței de apel expuse în încheierea 11 martie 2021 precum că avocatul nu a prezentat dovada de achitare a taxei de stat în sumă de 18 150 lei, iar acțiunile avocatului în cazul dat nu corespund unei conduite profesionale și corecte, și duce la încălcarea termenului rezonabil la soluționarea cauzei civile, sunt tendițioase, părtinitoare și exced problema de drept pusă în discuție.

A menționat că, instanța de apel, a motivat formal cererea privind scutirea parțială de la plata taxei de stat, nu a apreciat probele care dovedesc lipsa surselor financiare, s-a rezumat la o transcriere a prevederilor legale, nu a analizat și nu a dat apreciere situației financiare a d-lui Chirtoacă Dorin, care prin probele prezentate suplimentar și cele existente la materialele cauzei, atestă cu certitudine imposibilitatea acestuia în achitarea taxei de stat în mărime de 18 150 lei.

A notat că, instanța la aprecierea situației materiale, urma să ia în considerație nu doar situația materială a apelantului, dar și caracterul litigiului și solicitărilor formulate. Or, este cert că repararea prejudiciului moral cauzat este o cerință subsecventă cerințelor privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, care este un drept personal nepatrimonial, iar prin compensarea prejudiciului moral dl. Dorin Chirtoacă urmărește un interes major în folosul comunității care a reprezentat-o.

La 01 iunie 2021, Dorin Chirtoacă, reprezentat de avocatul Tatiana Iovu a declarat recurs suplimentar împotriva încheierilor din 16 februarie 2021 și din 11 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului suplimentar a invocat că, soluționându-se asupra chestiunii privind restituirea cererii de apel, instanța urma să ia în considerație caracterul litigiului și solicitărilor formulate, care constau în apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

A menționat că, în speță, cerința de bază are un caracter nepatrimonial, deoarece dreptul la onoare, demnitate și reputație profesională face parte din drepturile civile nepatrimoniale, pentru care legiuitorul a dispus achitarea taxei de stat în formă fixă, care în speță pentru examinarea cauzei în instanța de apel constituie 75 lei.

A notat că, odată cu depunerea apelului s-a achitat taxa de stat în mărime de 600 lei, dintre care 75 lei constituie taxa de stat pentru examinarea în ordine de apel a cerinței de bază privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

A relatat că, condiționarea primirii în procedură a cererii de apel prin impunerea

apelantului la achitarea taxei de stat reieșind din cerința subsecventă a acțiunii, constituie o îngrădire în examinarea cerinței de bază, care de sine stătător poate constitui obiect de examinare, pe când cerința privind repararea prejudiciului cauzat, în circumstanțele cauzei, de sine stătătoare nu poate determina soluția cauzei.

A invocat că, accesul liber la justiție se concretizează în prerogativele pe care le implică dreptul la acțiune, ca aptitudine legală ce este recunoscută de ordinea juridică oricărei persoane fizice sau juridice.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată la 29 martie 2021 la adresa electronică a reprezentantului lui Dorin Chirtoacă, avocatului Tatiana Iovu(XXXX), fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 233-Vol.II).

Prin urmare, cererea de recurs declarată prin intermediul oficiului poștal la data de 09 aprilie 2021 cât și prin intermediul poștei electronice cac@justice.md la 09 aprilie 2021, se consideră depusă în termenul prevăzut de art.425 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu cele invocate în recurs și prevederile legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de avocatul Tatiana Iovu în interesele lui Dorin Chirtoacă, urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 84 din Codul de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Potrivit art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești, tariful taxei de stat este în cuantum de 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată, sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculată din suma contestată.

În conformitate cu art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Potrivit art. 365 alin. (1) lit. d) și e) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probele invocate în susținerea apelului. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Conform art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă .

Din suportul probator prezent la actele cauzei rezultă că, la 15 iunie 2014, Dorin Chirtoacă a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Igor Dodon cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

Fiind investită cu examinarea prezentei cauze, prima instanța prin hotărârea din 07 februarie 2019 a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de către Dorin Chirtoacă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 06 martie 2019, Dorin Chirtoacă, reprezentat de avocatul Tatiana Iovu a contestat-o cu apel, solicitând scutirea de la plata taxei de stat, admiterea apelului, casarea hotărârii contestate, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 20 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea lui Dorin Chirtoacă de scutire de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate și bonul de plată a taxei de stat în sumă de 18750 lei, fiindu-i acordat termen 10 zile, din momentul recepționării încheierii. S-a explicat apelantului că dacă nu va lichida neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.(f.d.157/160-Vol.II)

La 26 noiembrie 2019, Dorin Chirtoacă, reprezentat de avocatul Tatiana Iovu a depus cerere de apel motivată, anexând copia confirmării de achitare a taxei de stat în sumă de 600 lei. Totodată, apelantul a depus o nouă cerere de scutire parțială de la plata taxei de stat.

Prin încheierea din 15 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca neîntemeiată cererea lui Dorin Chirtoacă cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, fiindu-i acordat apelantului termen suplimentar de 30 de zile, pentru a prezenta dovada de plată a taxei de stat. S-a explicat apelantului că dacă nu va lichida neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.(f.d.178a/179-Vol.II)

Prin încheierea din 16 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Dorin Chirtoacă, deoarece apelantul nu a lichidat neajunsurile în termenul acordat.(f.d.181/182 -Vol.II)

La 02 iulie 2020, Dorin Chirtoacă, reprezentat de avocatul Tatiana Iovu a declarat recurs împotriva încheierii din 16 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate și a încheierii din 15 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 28 octombrie 2020 s-a admis recursul declarat de către Dorin Chirtoacă, reprezentat de avocatul Tatiana Iovu. S-au casat încheierile din 15 ianuarie 2020 și 16 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Dorin Chirtoacă împotriva lui

Igor Dodon, intervenient accesoriu Postul de televiziune Pro-TV cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale. S-a restituit cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii spre examinare a cererii de apel.(f.d.199/204-Vol.II)

Prin încheierea din 10 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, nu sa dat curs cererii de apel depuse de Dorin Chirtoacă, s-a comunicat apelantului Dorin Chirtoacă despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău (mun. Chișinău, Teilor,4) a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 18 150 (optsprezece mii o sută cincizeci) lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri. (f.d.210/211-Vol.II)

La data de 15 februarie 2021, avocatul Tatiana Iovu acționând în interesele lui Dorin Chirtoacă, a prezentat o cerere prin care solicită scutirea de la plata taxei de stat conform art.85 alin.(4) CPC. În motivarea cererii avocatul a indicat că conform certificatului eliberat de Partidul Liberal se confirmă că dl. Dorin Chirtoacă nu mai este angajat ca salariat începând cu 01.02.2021, prezentând confirmarea eliberată de Partidul Liberal din Moldova, respectiv nu are venituri salariale. Alte surse de venit dl. Dorin Chirtoacă nu dispune. Totodată, potrivit încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, a fost aplicat sechestrul pe toate bunurile sale.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2021, s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat înaintată de avocatul Tatiana Iovu acționând în interesele lui Dorin Chirtoacă, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de avocatul Tatiana Iovu, i s-a comunicat avocatului despre necesitatea prezentării prin intermediul Secției civile din cadrul Direcției evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău (mun. Chișinău, Teilor,4) a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 18150,00 lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 7 zile din momentul recepționării prezentei încheieri. (f.d.221/223-Vol.II)

La data de 02 martie 2021, prin poșta electronică, i-a fost expediată încheierea de nu dat curs avocatului Tatiana Iovu la adresa indicată în cererea de scutire de la plata taxei de stat. Termenul limită de conformare a încheierii Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2021, a fost 09 martie 2021. (f.d.224-Vol.II)

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) - (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

În conformitate cu art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dacă actul de

procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Potrivit normei date de drept, în cazul în care instanța de judecată a stabilit data și ora până la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă până la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătorească. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, aceluia prevăzut de lege.

Mai mult ca atât, în cazul în care actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori într-o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora la care se încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de Dorin Chirtoacă, reprezentat de avocatul Tatiana Iovu, or, Curtea de Apel Chișinău în încheierea din 16 februarie 2021 a indicat termenul-limită de 7 zile din momentul recepționării (recepționată la 02 martie 2021), astfel termenul limită a fost 09 martie 2021 inclusiv) și a identificat locul (concret) în care apelantul trebuia să prezinte dovada de plată a taxei de stat în mărime de 18150,00 lei, însă în termenul stabilit, Dorin Chirtoacă, reprezentat de avocatul Tatiana Iovu nu a prezentat în Direcția Evidență și Documentare Procesuală (cancelarie) a Curții de Apel Chișinău dovada de plată a taxei de stat în original, deși la 02 martie 2021 a luat cunoștință cu încheierea instanței de apel din 16 februarie 2021.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Prin urmare, odată ce avocatul Tatiana Iovu acționează în interesele lui Dorin Chirtoacă, a recepționat încheierea din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău încă la data de 02 martie 2021, urmau să se folosească cu bună-credință de drepturile sale procedurale și să depună diligența pentru a prezenta prin intermediul Secției civile din cadrul Direcției evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 18150,00 lei, până la expirarea termenului stabilit de instanța de judecată, adică până la 09 martie 2021 inclusiv.

Distinct de cele relatate, instanța de recurs reține că Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin practica sa constantă de nenumărate ori a precizat că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (cauza Golder împotriva 7 Regatului Unit §-36 din 21 februarie 1975), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (Ashingdane împotriva Regatului Unit, 28 mai 1985)

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă

Cu toate acestea, Dorin Chirtoacă, reprezentat de avocatul Tatiana Iovu nu a întreprins nici o măsură, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actul de procedură în termenul stabilit de instanța de apel prin încheierea din 16 februarie 2021, manifestând în acest sens un comportament de rea-credință la folosirea drepturile sale procedurale.

Date fiind cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră drept întemeiate și legale încheierile din 16 februarie 2021 și 11 martie 2021 ale Curții de Apel Chișinău.

Nu poate fi reținut argumentul invocat de avocatul Tatiana Iovu care acționează în interesele lui Dorin Chirtoacă, în cererea de recurs, precum că nu a executat încheierea din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, deoarece taxa de stat în mărime de 18150,00 de lei, pentru dl. Dorin Chirtoacă constituie o sumă considerabilă, și disproporționat de mare în raport cu veniturile sale.

Totodată, Colegiul a reținut că, prin cererea de recurs înaintată de avocatul Tatiana Iovu care acționează în interesele lui Dorin Chirtoacă, se solicită casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2021 prin care s-a respins cererea privind scutirea parțială a taxei de stat pentru depunerea cererii de apel declarată de Dorin Chirtoacă împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, din 07 februarie 2019, cu emiterea unei noi hotărâri prin care dl. Dorin Chirtoacă să fie scutit parțial de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

În conformitate cu art.85 alin.(4) din Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Din conținutul acestei norme reiese că partea care solicită scutirea de la plata taxei de stat urmează să demonstreze starea financiară generală a acesteia prin prezentarea probelor pertinente și admisibile.

Raportând circumstanțele speței la dispozițiile normei citate mai sus, instanța reține că recurentul nu a prezentat probe pertinente și admisibile în vederea justificării stării materiale dificile și imposibilității achitării taxei de stat în mărime de 18 150 lei, pentru a putea beneficia de dispozițiile art.85 alin.(4) din Codul de procedură civilă.

Aplicând normele legale și jurisprudența CtEDO la speță, Colegiul reține că afirmațiile recurentului nu dovedesc în mod cert și cu precădere starea financiară precară a subiectului.

În acest context, cu referire la jurisprudența CtEDO, precum și cadrul legal intern, Colegiul ține să menționeze că, instanța de apel corect a constatat că apelantul nu a probat existența imposibilității achitării taxei de stat, în sensul scutirii acesteia de la plata taxei de stat.

Totodată, ține de menționat că, plata taxei de stat este prevăzută de Lege și urmărește scopul legitim de bună administrare a justiției, fiind impusă de lege respectarea unei anumite proceduri.

Mai mult ca atât, Colegiul reține că, legiuitorul a dispus posibilitatea scutirii apelantei de la plata taxei de stat, dar în sarcina acesteia a fost pusă prezentarea unui material probatoriu prin care să se confirme că este în imposibilitate să o achite, nu are alte surse de venit, probe care la materialele pricinii nu se atestă, în afară de declarațiile afirmative ale acesteia.

Din aceste considerente, Colegiul consideră că, în speță nu se întrunesc temeiurile stabilite de norma citată mai sus pentru scutirea apelantei de la plata taxei de stat, or aceasta nu a prezentat în temeiul art.85 alin.(4) din Codul de procedură civilă, probe justificative privind confirmarea situației materiale dificile, ce nu i-ar permite achitarea taxei de stat în mărime de 18 150,00 lei, motiv pentru care Colegiul conchide corectă soluția instanței de apel asupra necesității respingerii cererii apelantei de scutire de la plata taxei de stat.

Argumentul invocat de avocatul Tatiana Iovu care acționează în interesele lui Dorin Chirtoacă, în cerere precum că instanța de apel în motivarea soluției privind restituirea cererii de apel a transcris un șir de prevederi legale din Legea cu privire la avocatură, indicând precum că avocatul nu a realizat obligația de a prezenta dovada de achitare a taxei de stat în cuantum de 18150,00 lei, este neîntemeiat.

Or, contrar prevederilor statuate la art.54 alin.(1), lit. k) Legii cu privire la avocatură de obligația acestuia este să respecte normele Codului deontologic al avocatului și prevederile statutului profesiei de avocat.

În acest sens instanța de apel a reiterat dispozițiile art.9 al Legii cu privire la avocatură, potrivit căreia se identifică obligația pozitivă a avocatului la acordarea asistenței juridice, care trebuie să corespundă bunelor practici profesionale în materie juridică, normelor materiale și procedurale și să rezulte dintr-o conduită profesională și corectă. În această ordine de idei, avocatul avea obligația să se intereseze de soarta dosarului, să manifeste diligența profesională cuvenită, or în pofida faptului că a cunoscut despre emiterea încheierii de a nu da curs din data de 16 februarie 2021, inclusiv, obligațiile legale stabilite la art.365 alin.(4) CPC, potrivit căreia, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă, fapt care urma a fi realizat imediat de avocatul Tatiana Iovu.

Nu poate fi reținut nici argumentul recurentului precum că, prin respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, instanța de apel i-a îngrădit lui Dorin Chirtoacă accesul la justiție, or, o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, și jurisprudența degajată a CEDO, în care cert se menționează că în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde cerințelor legale aplicabile (speța Tudor Comerț c. Moldovei, hotărârea din 04 noiembrie 2008, definitivă din 04 februarie 2009).

Referitor la argumentele recurentului invocate în cererea de recurs suplimentar din 01 iunie 2021, Colegiul conchide că, instanța de apel corect a reținut că în cauza Kreuz vs Polonia (cererea nr.28249/95 par. 52) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că articolul 6 par.(1) al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile. Astfel, acest articol consacră dreptul la un tribunal, iar dreptul de acces sau

dreptul de a sesiza este doar un aspect al acestuia.

În aceeași speță Curtea a indicat (par.53-54) că dreptul la un tribunal nu este absolut ori acesta poate fi supus unor diverse limitări de ordin pecuniar sau procedural (autorizație prealabilă).

Totuși, Curtea indică asupra faptului că limitările aplicate nu trebuie să ducă la negarea substanței dreptului de acces în sine. În acest sens s-a menționat că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art.6 par.(1) al Convenției decât în cazul în care acestea urmăresc un scop legitim și există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

Aceeași logică se poate desprinde și din cauza Weissman și alții vs România (cererea nr.63945/00 par.32-36). În acest caz Curtea a indicat că statele urmează să respecte un just echilibru între interesul de a promova o bună administrare a justiției și pe de altă parte interesul reclamantilor de a prezenta argumentele lor în fața tribunalelor naționale.

De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că participantul unui litigiu civil este ținut să dea dovadă de un comportament diligent în chestiunile legate de plata taxei de stat (speța Piętka contra Poloniei, hotărârea din 16 octombrie 2012, definitivă din 16 ianuarie 2013).

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierile instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,-

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul Tatiana Iovu în interesele lui Dorin Chirtoacă.

Se mențin încheierile Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2021 și 11 martie 2021, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Dorin Chirtoacă împotriva lui Igor Dodon, intervenient accesoriu Postul de televiziune Pro-TV cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru